

(24)

þess vegna fæst:

$$\langle \psi_0 | T(\psi(\bar{x}t) \psi^\dagger(\bar{x}'t')) | \psi_0 \rangle = i G(\bar{x}t, \bar{x}'t')$$

$$= \sum_{n=0}^{\infty} \left(-\frac{i}{\hbar}\right) \frac{1}{n!} \int_{-\infty}^{\infty} dt_1 \dots dt_n \frac{\langle \psi_0 | T(H_1(t_1) \dots H_1(t_n) \psi(\bar{x}t) \psi^\dagger(\bar{x}'t')) | \psi_0 \rangle}{\langle \psi_0 | U_{\epsilon}(\infty, -\infty) | \psi_0 \rangle}$$

Nú verði hægt að nota vöxl reglur fyrir sviðsvirkjana til þess að reikna

$$\frac{\langle \psi_0 | T(\dots) | \psi_0 \rangle}{\langle \psi_0 | U_{\epsilon} | \psi_0 \rangle}$$

fyrir allar tünaröðunir.

Aðferðirnar hafa verið hafa verið teknar saman í Wicks setninguna sem síðan er notuð til þess að leiða út reglur Feynmanns.

(25)

Reglur Feynmanns fyrir n. stígs
Greensfallið í stóðarrúminu
þegar spuna er sleppt. Fermíeindir

$$1) \quad G^0(\bar{x}t, \bar{x}'t') = G^0(x, x') \rightarrow$$

$$V(x, x') = V(\bar{x}, \bar{x}') \delta(t - t') \rightarrow$$

- 2) Dragið allar "töpológísk" mismunandi tengdar myndir með n vöxlverknum og $2n+1$ beindum Greensföllum

$\langle \psi_0 | U | \psi_0 \rangle$ leiðurinn í nefnara styttir út allar ótengdar myndir

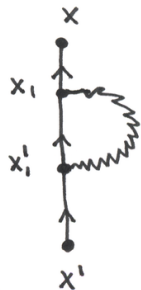
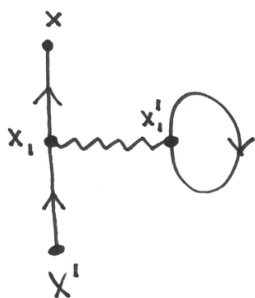
- 3) merkið alla knútapunkta með fjörknúti $x = x_t$

- 4) Heitðist allar innvi rúm og tíma-
breitur
- 5) Fyrir hverja lokaða Fermi lykkja
kemur stuðull (-1)
- 6) stuðull $(-i)(-\frac{i}{\hbar})^n (i)^{2n+1} = (\frac{i}{\hbar})^n$
- 7) Greens fall með $t=t'$ verður óð
skiljast sem

$$G^0(\bar{x}t, \bar{x}'t^+)$$

{ Reglurnar má einnig finna }
{ í skridþanga rúminu }

1. Stigs myndirnar eru

$$G^{(1)}(x, x') = \frac{i}{\hbar} \int dx_1 dx'_1 \left\{ (-1) G^0(x, x_1) V(x_1, x'_1) G^0(x'_1, x') \right. \\ \left. + G^0(x_1, x') V(x_1, x'_1) G^0(x, x'_1) G^0(x'_1, x') \right\}$$

fyrir G^2 eru 10-myndir!

Síðan má einnig sýna

Edlilega

$$G = G^0 + G^0 \Sigma G^0$$

← Sjálforka (self energy)

og

$$\Sigma = \text{self-energy diagrams} + \dots$$

(proper ...)

eiginleg sjálforka

þannig að:

$$| = | + \text{self-energy loop} \quad \text{jafna Dysons}$$

$$G(x,y) = G^0(x,y) + \int dx_1 dx_2 G^0(x,x_1) \Sigma^*(x_1,x_2) G(x_2,y)$$

Ef kerfið er óbreytt við kláðrun

p.a. $G^0(x,y) = G^0(x-y) \quad \Sigma^*(x,y) = \Sigma(x-y) \dots$

þá fæst í Fourier rúmi (földun)

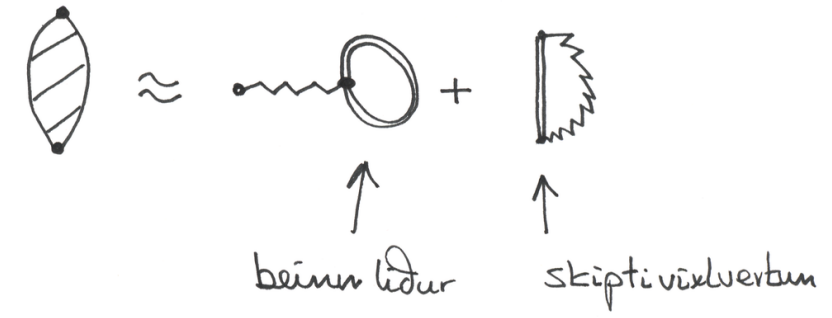
$$G(k) = G^0(k) \Sigma^*(k) G(k) \quad k = \vec{k}, \omega$$

$$\begin{aligned} \rightarrow G(k) &= \frac{1}{\{G^0(k)\}^{-1} - \Sigma^*(k)} \\ &= \frac{1}{\omega - \omega_k^0 - \Sigma^*(\vec{k}, \omega)} \end{aligned}$$

eiginleg
sjálforka

↑ styrir
nælgætti

t.d. má skrifa Hartree Fock
nælgunina sem

Rafsegulsvid

(1)

Sígið rafsegulsvid er skammtafæði

Víxlverkun við efnisvid

Kvarða samhverfa

Landau stig

spunaherma

línubogsvörum

Skammtun Rafsegulsvids

sjálfgeislun

cgs-einingar

Víxlverkun við efnisvid

(2)

Einnað ogvar skammtatr.

Hamiltonvirkinn fyrir ögu með
hlæðslu e í rafsegulsvidi er

$$H = \frac{(p - \frac{e}{c} A(\vec{x}, t))^2}{2m} + e\phi(\vec{x}, t) + V(\vec{x}, t)$$

tímaháða Schrödinger jafnan

$$i\hbar \partial_t \psi(\vec{x}, t) = \left\{ \frac{1}{2m} \left(\frac{\hbar}{i} \nabla - \frac{e}{c} A(\vec{x}, t) \right)^2 + e\phi(\vec{x}, t) + V(\vec{x}, t) \right\} \psi(\vec{x}, t)$$

er óbreytt við kvardastæptun

$$\vec{A}(\vec{x}, t) \rightarrow \vec{A}(\vec{x}, t) + \vec{\nabla} \chi(\vec{x}, t)$$

$$\phi(\vec{x}, t) \rightarrow \phi(\vec{x}, t) - \frac{1}{c} \partial_t \chi(\vec{x}, t)$$

ef

$$\psi(\vec{x}, t) \rightarrow e^{i \frac{e}{\hbar c} \chi(\vec{x}, t)} \psi(\vec{x}, t)$$

(3)

Rafsviðid

$$\vec{E} = -\nabla\phi - \frac{1}{c}\partial_t \vec{A}$$

og segulsviðid

$$\vec{B} = \nabla \times \vec{A}$$

- eru óbreytt við kvada skiptin. Schrödinger jafnan inniheldur mætti $\vec{A}$ og ϕ
 $\rightarrow$ breytist bylgjufallid

Allar mælistæðir verða að vera
óbreyttar

$\rightarrow$ bylgjufallid for
 staðbundin fasa stöðul

hér er ekki átt við vörkjana eina
 sér, heldur vörkja og fallagrunn

$\rightarrow$ væntingar gilda . . . | öðruvísi en
 Schrödinger jöfnur | við aðra
 skömmtun

(4)

t.d. er skriðþungi $\vec{p}$ ekki
 kvada óháður þvi

$$\langle \psi_1 | \vec{p} | \psi_2 \rangle = -i\hbar \int d\vec{x} \psi_1(\vec{x},t) \vec{\nabla} \psi_2(\vec{x},t)$$

er greinilega ekki óháð kvada
 En fylkisstök af

$$\vec{p} = \frac{e}{c} \vec{A}(\vec{x},t)$$

eru kvada óháð og þvi verð þessi
 breyting í H

Heisenberg jafnarnar sýna einnig að

$$m d_t \vec{x}(t) = \vec{p}(t) - \frac{e}{c} \vec{A}(\vec{x}(t),t)$$

Nú getur verið þægilegt að greina

$$H = H_0 + H_I$$

Þetta er gert á mismunandi hátt
 eftir þörfum í hvert skipti

(5)

Einmíg eru mismunandi kvæðar
valdir eftir þörfum!

T.d. er oft þegar áhrif rafsegulgeislunar
(veikrar) á kerfi eru athugud notað

$$H = H_0 + H_I$$

með

$$H_0 = \frac{p^2}{2m} + V(\vec{r}, t)$$

$$H_I = -\frac{e}{2mc} \{ \vec{p} \cdot \vec{A} + \vec{A} \cdot \vec{p} \} + \frac{e^2}{2mc^2} A^2 + e\phi$$

Hér mun verda lítið á rafsegulsviðið
sem truflun á kerfinu

Sjálfsamkvæma meðhöndlun á rafsegul-
sviðinu verður lítið á undir „línuþegri
svörum“ þar sem tekið er tillit til
spansviðs sem kerfið getur þannig
sem svörum við ytra sviðinu

(6)

Skammtað fjöl eindakerfi
+ sigilt rafsegulsvið

Almennt eru heftijöfnurnar cgs-einingar

$$\left\{ i\hbar \partial_t + \frac{\hbar^2}{2m} \left(\vec{\nabla} - i \frac{e}{\hbar c} \vec{A}(\vec{r}, t) \right)^2 \right\} \psi(\vec{r}, t) = e\phi(\vec{r}, t) \psi(\vec{r}, t)$$

$$\left(\nabla^2 - \frac{1}{c^2} \partial_t^2 \right) \vec{A}(\vec{r}, t) = -\frac{4\pi}{c} \vec{J}(\vec{r}, t) + \frac{1}{c} \vec{\nabla} \phi(\vec{r}, t)$$

þar sem $\vec{A}$ er heildar vektor mættið, bæði
utanæð komandi svið og svið eindanna
sjálfa

$$\vec{J}(\vec{r}, t) = -i \frac{e\hbar}{2m} \left\{ \psi^\dagger(\vec{r}, t) \left(\vec{\nabla} - i \frac{e}{\hbar c} \vec{A}(\vec{r}, t) \right) \psi(\vec{r}, t) \right.$$

$$\left. - \left(\vec{\nabla} + i \frac{e}{\hbar c} \vec{A}(\vec{r}, t) \right) \psi^\dagger(\vec{r}, t) \cdot \psi(\vec{r}, t) \right\} + \vec{J}_{ext}$$

á sama hátt er ϕ heildar mættið, bæði
utanæð komandi og innra mætti

(7)

$$\phi_{in}(\vec{x}, t) = \int d\vec{x}' \frac{e(\vec{x}', t)}{|\vec{x} - \vec{x}'|}$$

með

$$\rho(\vec{x}, t) = e \psi^\dagger(\vec{x}, t) \psi(\vec{x}, t)$$

hér hefur verið notað við Coulomb
kvarðann

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{A} = 0$$

Hamiltonvirkjarnir sem leiða til
heyringarjafnanna eru

$$H_e = \frac{\hbar^2}{2m} \int d\vec{x} \vec{\nabla} \psi^\dagger(\vec{x}, t) \vec{\nabla} \psi(\vec{x}, t)$$

$$H_{em} = \frac{1}{8\pi} \int d\vec{x} \left\{ \underbrace{\frac{1}{c^2} (\partial_t \vec{A}(\vec{x}, t))^2}_{E^2} + \underbrace{(\vec{\nabla} \times \vec{A})^2}_{B^2} \right\}$$

$$H_I = \int d\vec{x} \left[-\frac{1}{c} \vec{j}(\vec{x}, t) \cdot \vec{A}(\vec{x}, t) + \frac{e^2}{2mc^2} \rho(\vec{x}, t) A^2(\vec{x}, t) + e \rho(\vec{x}, t) \phi_{in}(\vec{x}, t) \right] \\ + \frac{e^2}{2} \int d\vec{x} d\vec{x}' \frac{\psi^\dagger(\vec{x}, t) \psi^\dagger(\vec{x}', t) \psi(\vec{x}', t) \psi(\vec{x}, t)}{|\vec{x} - \vec{x}'|}$$

(8)

þar sem

$$\vec{j}(\vec{x}, t) = -i \frac{e\hbar}{2m} \left\{ \psi^\dagger(\vec{x}, t) \vec{\nabla} \psi(\vec{x}, t) - \vec{\nabla} \psi^\dagger(\vec{x}, t) \psi(\vec{x}, t) \right\}$$

þannig að

$$\vec{j}(\vec{x}, t) = \underbrace{\vec{j}(\vec{x}, t)}_{\text{mótsegulnar strömmur}} + \underbrace{\frac{e}{mc} \vec{A}(\vec{x}, t) \rho(\vec{x}, t)}_{\text{mótsegulnar strömmur}}$$

para- díá-

Ef rafsegulsviðinn er skipt í tvennt

$$\vec{A}(\vec{x}, t) \rightarrow \vec{A}(\vec{x}, t) + \vec{A}_{ext}(\vec{x}, t)$$

og treflanareitningi verður beitt
með tilliti til $\vec{A}_{ext}$

þá er ólíklegt að nota sundurteiningu

(9)

$$H = \int d\vec{x} \psi^\dagger(\vec{x}, t) \left\{ \frac{1}{2m} \left(-i\hbar \vec{\nabla} + \frac{e}{c} \vec{A}(\vec{x}, t) + \frac{e}{c} \vec{A}_{\text{ext}}(\vec{x}, t) \right)^2 \right\} \psi(\vec{x}, t)$$

$$= \int d\vec{x} \psi^\dagger(\vec{x}, t) \left\{ \frac{1}{2m} \left(-i\hbar \vec{\nabla} + \frac{e}{c} \vec{A}(\vec{x}, t) \right)^2 \right\} \psi(\vec{x}, t) \\ - \frac{1}{c} \int d\vec{x} \vec{j}(\vec{x}, t) \cdot \vec{A}_{\text{ext}}(\vec{x}, t) - \frac{e^2}{2mc} \int d\vec{x} \rho(\vec{x}, t) \vec{A}_{\text{ext}}^2(\vec{x}, t)$$

þar sem

$$\vec{j}(\vec{x}, t) = - \frac{ie\hbar}{2m} \left\{ \psi^\dagger(\vec{x}, t) \left(\vec{\nabla} - \frac{ie}{\hbar c} \vec{A}(\vec{x}, t) \right) \psi(\vec{x}, t) \right. \\ \left. - \left(\vec{\nabla} + \frac{ie}{\hbar c} \vec{A}(\vec{x}, t) \right) \psi^\dagger(\vec{x}, t) \cdot \psi(\vec{x}, t) \right\}$$

þannig mætti t.d. fjalla um færslur atóms sem er í segulsvidði $\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A}$ og verður fyrir trufluninni $\vec{A}_{\text{ext}}$

líðurinn $\vec{A}^2$ hefur þá oft stórt áhrif á atómið en líðurinn $\vec{A}_{\text{ext}}^2$ gæma oft sleppa m.t.t. $\vec{j} \cdot \vec{A}$ liðsins.

(10)

Dæmi þar sem truflana reitinn
Verður ekki beitt m.t.t. rafsegulsvidis

Landau stig (Capri..., Landau lifz)

Fjölstar rafvindir í segulsvidði
fast einskipt segulsvid $\vec{B} = B \hat{z}$

Einn möguleiki fyrir $\vec{A}$ er t.d.

$$\vec{A} = \left(-\frac{1}{2} B y, \frac{1}{2} B x, 0 \right)$$

$$\rightarrow \vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A}$$

$$= \left(\left\{ \frac{\partial A_z}{\partial y} - \frac{\partial A_y}{\partial z} \right\}, \left\{ \frac{\partial A_x}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial x} \right\}, \left\{ \frac{\partial A_y}{\partial x} - \frac{\partial A_x}{\partial y} \right\} \right)$$

$$= (0, 0, \frac{B+B}{2}) = B \hat{z}$$

Hér er talað um hringssamhverfa kvardann
eða hryggkvardann

(11)

Einnig má nota $\vec{A} = (-By, 0, 0)$

"Landau kvardi" $\leftarrow$ innan þetta þrústr.

$$\rightarrow \vec{B} = \nabla \times \vec{A} = B \hat{z}$$

þessa tvo kvarta má tengja saman með

$$\vec{A}_n(\vec{x}) = \vec{A}_L(\vec{x}) + \nabla \chi(\vec{x})$$

p.s.

$$\nabla \chi(\vec{x}) = (\frac{1}{2}By, \frac{1}{2}Bx, 0)$$

$$\rightarrow \text{t.d. } \chi(\vec{x}) = \frac{1}{2}Bxy$$

Síðan er sá kvardinn valinn sem áður hefur verið kynntur sem Schrödingerjafnan er lýst í

(12)

Landau kvardi

$$\vec{A} = (-By, 0, 0)$$

$$H = \frac{\hbar^2}{2m} \left(-i\nabla + \frac{e}{c\hbar} \vec{A}(\vec{x}) \right)^2$$

$$= -\frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \frac{\partial^2}{\partial x^2} + \frac{\partial^2}{\partial y^2} - \frac{2i}{l^2} y \frac{\partial}{\partial x} - \frac{y^2}{l^4} \right\} - \frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial z^2}$$

þar sem

$$l^2 = \frac{c\hbar}{eB} : \text{segul lengd}$$

í H eru engin x og z

$$\rightarrow [H, p_x] = [H, p_z] = 0$$

Sú lausnin á Schrödingerjöfnunni verður

$$\psi \sim e^{ik_x x + ik_z z} \phi(y)$$

(13)

hvar er nú sígilda hugmyndin um
hringsuúning?

Schrödinger jafnan verður þá

$$-\frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \partial_y^2 - k_x^2 + \frac{2k_y}{l^2} y - \frac{y^2}{l^4} - k_z^2 \right\} \phi(y) = E_{k_x k_z} \phi$$

hreyfingin í z-áttina er frjálst með
orkuna $\frac{k_z^2 \hbar^2}{2m}$

Látum þú nógja að fjalla um hreyfingar
í x-y planinu $k_x = k$

$$\left\{ -\frac{\hbar^2}{2m} \partial_y^2 + \frac{1}{2} m \omega_c^2 (y - y_0)^2 \right\} \phi_{ny_0}(y) = E_{ny_0} \phi_{ny_0}$$

með

$$y_0 = kl^2 : \text{miðjuhnútt}$$

$$\omega_c = \frac{eB}{mc} : \text{hringhermuféðni}$$

(14)

x-y-hreyfingar tengjast þ.a.

miðjuhnútt y_0 hreintóna sveifilsins í y-átt
gefur skriðþunga $\frac{y_0}{l^2}$ planbylgju í x-átt

Ef $\phi_{ny_0}(\pm\infty) = 0$ þá fæst
og ef $L_x \rightarrow \infty$

$$E_{ny_0} = \hbar \omega_c \left(n + \frac{1}{2} \right) \quad n = 0, 1, 2, \dots$$

$$\phi_{ny_0}(y) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \left(\frac{1}{\pi l^2} \right)^{1/4} \left(\frac{1}{n! 2^n} \right)^{1/2}$$

$$\cdot \exp \left\{ i \frac{y_0}{l^2} x - \frac{1}{2l^2} (y - y_0)^2 \right\} H_n \left(\frac{y - y_0}{l} \right)$$

↑
Hermite fl.

n: númer Landau stígs

Landau stígin eru margföld m.t.t. y_0

Ef Normed á L_x þá fast

$$\tilde{\phi}_{n\mathbf{k}} = \frac{\sqrt{2\pi}}{L_x} \phi_{n\mathbf{k}}(x, y)$$

(okkum)

$$\tilde{\phi}_{n\mathbf{k}}(x, y) = \tilde{\phi}_{n\mathbf{k}}(x + L_x, y)$$

$$\rightarrow e^{\frac{i y_0 L_x}{l^2}} = 1 \rightarrow \frac{i y_0 L_x}{l^2} = i 2\pi N$$

$$n_N(\bar{x}) = \sum_{\mathbf{k}} |\tilde{\phi}_{n\mathbf{k}}|^2$$

$$\rightarrow k L_x = 2\pi N$$

$$\rightarrow k = \frac{2\pi N}{L_x}$$

$$\Delta k = \frac{2\pi}{L_x}$$

$$= \frac{2\pi}{L_x} \sum_{\mathbf{k}} |\phi_{n\mathbf{k}}(\bar{x})|^2 = \sum_{\mathbf{k}} |\phi_{n\mathbf{k}}(\bar{x})|^2 \Delta k$$

$$= \int_{-\infty}^{\infty} dk |\phi_{n\mathbf{k}}(\bar{x})|^2$$

margfeldnina er best að kanna með
seinna stömmum

þéttleiki ástanda í fylltu Landau-stigi
 N er

$$n_N(\bar{x}) = \langle \phi_N | \psi^\dagger(\bar{x}) \psi(\bar{x}) | \phi_N \rangle$$

þar sem

$$\psi(\bar{x}) = \sum_{n=0}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} dk C_{n\mathbf{k}}(t) \phi_{n\mathbf{k}}(\bar{x})$$

með

$$k = \frac{y_0}{l^2}$$

$$\{C_{n\mathbf{k}}(t), C_{n'\mathbf{k}'}^\dagger(t)\} = \delta_{nn'} \delta(\mathbf{k} - \mathbf{k}')$$

$$\rightarrow n_N(\bar{x}) = \sum_{nn'} \int_{-\infty}^{\infty} dk dp \phi_{n\mathbf{k}}^*(\bar{x}) \phi_{n'\mathbf{p}}(\bar{x}) \delta(\mathbf{k} - \mathbf{p}) \delta_{nn'} \delta_{nn'}$$

$$= \int_{-\infty}^{\infty} dk \phi_{n\mathbf{k}}^*(\bar{x}) \phi_{n\mathbf{k}}(\bar{x})$$

(16)

$$N_N(\bar{x}) = \frac{1}{l^2} \int_{-\infty}^{\infty} dy_0 \phi_{Ny_0}^*(\bar{x}) \phi_{Ny_0}(\bar{x})$$

$$= \frac{1}{2\pi l^2} \left(\frac{1}{\pi l^2}\right)^{1/2} \frac{1}{N! 2^N} \int_{-\infty}^{\infty} dy_0 \exp\left[-\frac{(y-y_0)^2}{l^2}\right] H_N^2\left(\frac{y-y_0}{l}\right)$$

$$= \frac{1}{2\pi l^2} = \frac{eB}{hc}$$

Þetta leiði ástænda í fylltu Landau stigi n_0 er þú fasti óháður N

$$\rightarrow n_0 = \frac{1}{2\pi l^2}$$

Í slúka kerfi í jafnvægi er $n(x)$ ávallt óháð $\bar{x}$: n_s

fyllitala Landau stiga kerfisins er þú stöðgum d

$$N = \frac{n_s}{n_0} = 2\pi l^2 n_s$$

hve mörg Landau-stig eru setin!

(17)

samakerfi, hrúgvardi

$$\bar{A} = (-\frac{1}{2} B_y, \frac{1}{2} B_x, 0)$$

Þáttur Schrödingerjöfnunnar í z -átt er eins og áður, svo hönnun er slegpt hér

→

$$H = \frac{\hbar^2}{2m} (-i\tilde{\nabla} + \frac{e}{c\hbar} \tilde{A}(x))^2$$

með

$$\tilde{\nabla} = \left(\frac{\partial}{\partial x}, \frac{\partial}{\partial y}\right), \quad \tilde{A} = (A_x, A_y)$$

$$H = \frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \left(-i\partial_x - \frac{y}{2l^2}\right)^2 + \left(-i\partial_y + \frac{x}{2l^2}\right)^2 \right\}$$

$$= -\frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \partial_x^2 + \partial_y^2 + \frac{i}{l^2} (x\partial_y - y\partial_x) \right\} + \frac{m\omega_c^2}{8} (x^2 + y^2)$$

$$= -\frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \tilde{\nabla}^2 + \frac{i}{l^2} \partial_\phi \right\} + \frac{m\omega_c^2}{8} r^2$$

↑ pólhnit

$$H = -\frac{\hbar^2}{2m} \left\{ \partial_r^2 + \frac{1}{r} \partial_r + \frac{1}{r^2} \partial_\varphi^2 + \frac{i}{r^2} \partial_\varphi \right\} + \frac{m\omega_c^2}{8} r^2$$

Hreintónasveifil í 2-údd fyrir utan lóðun

Kerfið er hringsamhverft

$$\rightarrow \psi(r, \varphi) = \phi(r) e^{-iM\varphi} \quad M \in \mathbb{Z}$$

$$\rightarrow \left\{ \partial_r^2 + \frac{1}{r} \partial_r - \frac{M^2}{r^2} - \frac{r^2}{4l^2} + \left(\frac{M}{l^2} + E \right) \right\} \phi(r) = 0$$

$$E = \frac{2m}{\hbar^2} E$$

bera saman við hreintónasveifil í 2-údd
Flügge bl. 108

$$\rightarrow E = \hbar\omega_c \left(n + \frac{1}{2} \right)$$

$$n = \frac{|M| - M}{2} + n_r, \quad n_r = 0, 1, 2, \dots$$

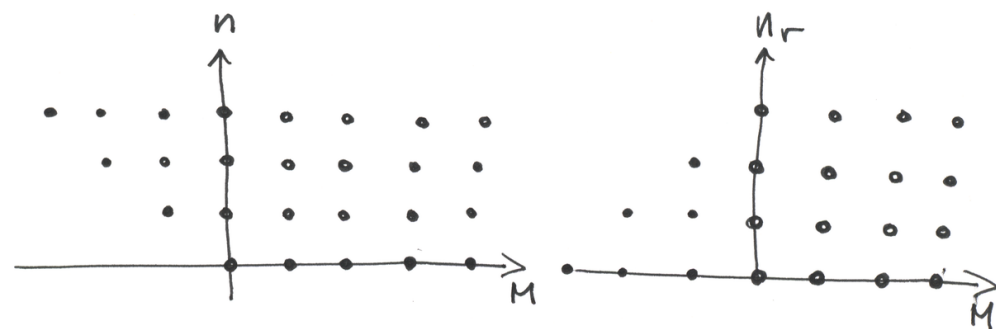
$$\phi_{n_r M}(r) = \left[\pi (|M| + n_r)! (2l^2)^{|M|+1} (n_r!)^{-1} \right]^{-1/2} r^{|M|} e^{-\frac{r^2}{4l^2}} L_{n_r}^{|M|} \left(\frac{r^2}{2l^2} \right) e^{-iM\varphi}$$

M: hverfipungi ástandsins um $r=0$

$\rightarrow$ líking við sígilda hringsveifingu

greinilega $n=0, 1, 2, \dots$ Landau stig

hvada skammtatölur eru mögulegar

$$-n \leq M$$

segulsviðið orsakar þú strjál
jafndreifð orku stig, Landau stig
með $\Delta E = E_{n+1} - E_n = \hbar\omega_c$
samhverf hefur meng feldnina

$$n_0 = \frac{1}{2\pi l^2}$$

(20)

Eins og búið var við, leita
bætur kvæðarnir til sömu orku

Einnig var áður sagt að

$$\psi(x) \rightarrow e^{\frac{ie}{\hbar c} x} \psi(\bar{x}) *$$

við kvæða skiptin

Hér var $x = \frac{1}{2} Bxy$ og

$$\phi_{n_r, n} \sim r^{|n|} e^{-\frac{r^2}{4a^2}} L_{n_r}^{|n|} \left(\frac{r^2}{2a^2} \right) e^{-i n \varphi}$$

$$\phi_{n, y_0} \sim e^{+\frac{i y_0 x}{l^2}} e^{-\frac{1}{2a^2} (y - y_0)^2} H_n \left(\frac{y - y_0}{a} \right)$$

Svo hvernið verður * uppfyllt?

(21)

Landau'stigs skammtatalan n í
báðum kvörðum hefur sömu merkingu

en M og k hafa mismunandi merkingu
því er högt að uppfylla * á
eftir farandi hátt.

$$\phi_{nM}(\bar{x}) e^{\frac{ie}{\hbar c} x} = \int_{-\infty}^{\infty} dk C^n(k, M) \phi_{nK}(\bar{x})$$

$$\phi_{nK}(\bar{x}) e^{-\frac{ie}{\hbar c} x} = \sum_{M=-\infty}^{\infty} b^n(k, M) \phi_{nM}(\bar{x})$$

$$\text{og } b^{n*}(k, M) = C(k, M)$$

finnið $b^0(k, M)$ þá $C^0(k, M)$
fyrir dematuna

(22)

Eins og sást í dominu með
hringkvardann má einfaldlega bota
innilokunar mætti $\frac{1}{2} m \omega_0 r^2$ við
Schrödingerjöfnuna og fá nákvæmalausu.

$$E_n \rightarrow E_{nm} = (n + \frac{M}{2} + \frac{1}{2}) \hbar (\omega_c^2 + 4\omega_0^2)^{1/2} - \frac{M\hbar\omega_c}{2}$$

$$l \rightarrow a = \frac{l^2}{\sqrt{1 + 4(\frac{\omega_0}{\omega_c})^2}} = \frac{\hbar}{m} \frac{1}{\sqrt{\omega_c^2 + 4\omega_0^2}}$$

heppilegar grunnur fyrir hringlaga
endan lög tvi við kerfi

→ skammtapunkta

Einfalt að bera saman við þekkt
markgildi þegar

$$\begin{array}{cc} \omega_c \gg \omega_0 & \text{eða} & \omega_c \ll \omega_0 \\ \uparrow & & \uparrow \\ \text{sterkt segulsvið} & & \text{veikt segulsvið} \end{array}$$

(1)

Línuleg svörum

Ryogo Kubo: Journ. Phys. Soc. Japan
12 (1957)
"Statistical-Mechanical Theory of
Irreversible Processes"

Fetter Walecka...

Víxlverandi fjöluindakerfi

tíma óháður H , Schrödinger mynd

$$\rightarrow i\hbar \partial_t |\Psi_S(t)\rangle = H |\Psi_S(t)\rangle$$

meðlausu

$$|\Psi_S(t)\rangle = e^{-iHt/\hbar} |\Psi_S(0)\rangle$$

Klukkan $t = t_0$ er kvæmt á
traflan $H_{ext}(t)$

(2)

nýja Schrödinger ástandið $|\bar{\Psi}_S(t)\rangle$

uppfyllir því fyrir $t > t_0$

$$i\hbar \partial_t |\bar{\Psi}_S(t)\rangle = (H + H_{\text{ext}}(t)) |\bar{\Psi}_S(t)\rangle$$

Leitad verður að lausn

$$|\bar{\Psi}_S(t)\rangle = e^{-iHt/\hbar} A(t) |\Psi_S(0)\rangle$$

þar sem

$$A(t) = 1 \quad t \leq t_0$$

Ef þessi lausn er sett inn í jöfnuna
föst fyrir A

$$i\hbar \partial_t A(t) = e^{iHt/\hbar} H_{\text{ext}}(t) e^{-iHt/\hbar} A(t)$$

$$= H_H^{\text{ext}}(t) A(t)$$

p.s. um er að ræða Heisenb. mynd m.t.t. H
en ekki $H + H_{\text{ext}}$

(3)

húlda $\rightarrow$

$$A(t) = A(t_0) - \frac{i}{\hbar} \int_{t_0}^t dt' H_H^{\text{ext}}(t') A(t')$$

ítra $\rightarrow$

$$A(t) = 1 - \frac{i}{\hbar} \int_{t_0}^t dt' H_H^{\text{ext}}(t') + \dots$$

$\rightarrow$ ástandið

$$|\bar{\Psi}_S(t)\rangle = e^{-iHt/\hbar} |\Psi_S(0)\rangle - \frac{i}{\hbar} e^{-iHt/\hbar} \int_{t_0}^t dt' H_H^{\text{ext}}(t') |\Psi_S(0)\rangle + \dots$$

$$\rightarrow \langle O \rangle_{\text{ext}} \equiv \langle \bar{\Psi}_S(t) | O_S(t) | \bar{\Psi}_S(t) \rangle$$

$$= \langle \Psi_S(0) | \left\{ 1 + i\hbar^{-1} \int_{t_0}^t dt' H_H^{\text{ext}}(t') + \dots \right\} e^{iHt/\hbar} O_S(t) e^{-iHt/\hbar} \cdot \left\{ 1 - i\hbar^{-1} \int_{t_0}^t dt' H_H^{\text{ext}}(t') + \dots \right\} | \Psi_S(0) \rangle$$

$$|\Psi_S(0)\rangle = |\Psi_H(0)\rangle$$

(4)

$$\langle O \rangle_{\text{ext}} = \langle \Psi_H^{(0)} | O_H(t) | \Psi_H^{(0)} \rangle + \frac{i}{\hbar} \int_{t_0}^t dt' \langle \Psi_H^{(0)} | [H_H^{\text{ext}}(t'), O_H(t)] | \Psi_H^{(0)} \rangle$$

$\uparrow$ Limbeg i H^{ext} + \dots

→ fyrsta stigs breyting á fylkisstaki

vegna ytri áhrifa er

táknuð við nákvæma Heisenberg
virkja vixlverkandi en ótruflaða
kerfisins

Setjum $|\Psi_H^{(0)}\rangle = |\Psi_0\rangle$ grunnástand

← væntingar gildi 0 í truflaða kerfinu

$$\langle O \rangle_{\text{ext}} = \langle O \rangle_0 + \frac{i}{\hbar} \int_{-\infty}^{\infty} dt' i \theta(t-t') \langle \Psi_0 | [H_H^{\text{ext}}(t'), O(t)] | \Psi_0 \rangle$$

$H_H^{\text{ext}} = 0$ fyrir $t < t_0$

heildi yfir svörumartall

athugum með danum

(5)

ytra rafmætti

$$H_H^{\text{ext}}(t) = \int d\vec{x} n_H(\vec{x}, t) e \phi^{\text{ext}}(\vec{x}, t)$$

→

$$\langle n(\vec{x}, t) \rangle_{\text{ext}} = \langle n(\vec{x}, t) \rangle_0$$

$$+ \frac{i}{\hbar} \int_{-\infty}^{\infty} dt' d\vec{x}' e \phi(\vec{x}', t') \theta(t-t')$$

$$\cdot \langle \Psi_0 | [n_H(\vec{x}', t'), n_H(\vec{x}, t)] | \Psi_0 \rangle$$

Skilgreinum þéttu-þéttu svörumartall

$$i D^R(x, x') \equiv \theta(t-t') \langle \Psi_0 | [n_H(x), n_H(x')] | \Psi_0 \rangle$$

→

$$\langle n(\vec{x}, t) \rangle_{\text{ext}} = \langle n(\vec{x}, t) \rangle_0 + \frac{1}{\hbar} \int_{-\infty}^{\infty} dt' d\vec{x}' D^R(\vec{x}, \vec{x}') e \phi^{\text{ext}}(\vec{x}', t')$$

(6)

þar sem notað var Heisenberg mynd
fyrir H (en ekki $H + H_{\text{ext}}$) þá tengist
 $D^R(x, x')$ svörumarfallið Greens fallinu
fyrir H -kerfið (sjá síðar)

EKKI er högt að bytta Feynmann-Dyson
túflana reitu á samskipt föll þ.s.
Wick seldi. gildir ekki

→ tengja þarf D^R við D

Ef kerfi er einskitt þ.a. $D^R(x-x')$
þá fest með földun

$$\langle n(\vec{k}, \omega) \rangle_{\text{ext}} = \langle n(\vec{k}, \omega) \rangle_0 + \frac{1}{\hbar} D^R(\vec{k}, \omega) e\phi(\vec{k}, \omega)$$

og sjáa má

$$\text{Re } D(\vec{k}, \omega) = \text{Re } D^R(\vec{k}, \omega)$$

$$\text{Im } D(\vec{k}, \omega) \text{sgn } \omega = \text{Im } D^R(\vec{k}, \omega)$$

$$\text{sgn } \omega = \frac{\omega}{|\omega|}$$

(7)

Af viðbrögðum kerfis við $\phi(\vec{x}, t)$ má
reikna „tíðniháða og statista stjúlun“
ásamt þessum bylgjum í gegnum D^R

ytra raðsvid

Coulomb kvæði

$$\vec{E}(\vec{x}, t) = -\frac{1}{c} \partial_t \vec{A}(\vec{x}, t)$$

Uxlvertan

$$H(t) = \frac{1}{c} \int d\vec{x} \vec{A}(\vec{x}, t) \cdot \vec{j}(\vec{x}, t)$$

$$\vec{j}(\vec{x}, t) = \vec{j}(\vec{x}, t) - \frac{e^2}{mc} \vec{A}(\vec{x}, t) \psi^\dagger(\vec{x}, t) \psi(\vec{x}, t)$$

$\leftarrow \langle j \rangle_0 = 0$

$$\rightarrow \langle j_k(\vec{x}, t) \rangle_{\text{ext}} = -\frac{e^2}{mc} n(\vec{x}, t) A_k(\vec{x}, t)$$

$$+ \frac{i}{\hbar c} \int_{-\infty}^{\infty} d\vec{x}' dt' \langle \psi_0 | [j_k(\vec{x}', t'), j_l(\vec{x}, t)] | \psi_0 \rangle \cdot A_l(\vec{x}', t') \theta(t-t')$$

línulegt í $\vec{A}$

(8)

Skilgreinum ströum-ströum svörumfall

→

$$\langle J_{\mathbf{k}}(\bar{x}t) \rangle_{\text{ext}} = -\frac{e^2}{mC} n(\bar{x}t) A_{\mathbf{k}}(\bar{x}t) + \frac{1}{\hbar C} \int_{-\infty}^{\infty} d\bar{x}' dt' \Lambda_{\mathbf{k}\ell}^R(\bar{x}t, \bar{x}'t') A_{\ell}(\bar{x}'t')$$

Fyrir einslitt kerfi er viðni skilgreind sem

$$\langle J_{\mathbf{k}}(\bar{q}\omega) \rangle_{\text{ext}} = \nabla_{\mathbf{k}\ell}(\bar{q}\omega) E_{\ell}$$

→

$$\Lambda_{\mathbf{k}\ell}^R(\bar{q}\omega) = e^2 D_{\mathbf{k}\ell}^R(\bar{q}\omega)$$

$$\nabla_{\mathbf{k}\ell}(\bar{q}\omega) = \frac{ie^2}{\hbar} \frac{D_{\mathbf{k}\ell}^R(\bar{q}\omega)}{\omega} - \frac{ie^2 n_S}{\omega m_{\mathbf{k}\ell}}$$

↑ viðni tengist einnig Grensföllum kerfisins H Λ

$\bar{D}_{\mathbf{k}\ell}^R(\bar{q}\omega)$ eru bæði umbyrdis-víxlvertanir rafteinda og víxlvertanir þeirra við óreglur í kristallinum

(9)

Sjálfsamkvæm svörum

viðsla -e

+d. ytra rafmætti $\phi_{\text{ext}}(\bar{x}t)$

Heildar mætti í kerfinu:

↙ spanmætti

$$\phi_{\text{sc}} = \phi_{\text{ext}} + \phi_{\text{ind}} \quad (1)$$

Veldur þéttleikahlutun:

$$\delta n(\bar{x}t) = \langle n(\bar{x}t) \rangle_{\text{ext}} - \langle n(\bar{x}t) \rangle_0 \quad (2)$$

$$= \frac{1}{\hbar} \int d\bar{x}' dt' D(\bar{x}t, \bar{x}'t') (-e\phi_{\text{sc}}(\bar{x}'t'))$$

sem leiðir til spanmættis:

$$\phi_{\text{ind}}(\bar{x}t) = -\frac{e}{\kappa} \int d\bar{x}' \frac{\delta n(\bar{x}'t)}{|\bar{x} - \bar{x}'|} \quad (3)$$

(10)

(2) $\rightarrow$ (3) $\rightarrow$ (1)

$$\phi_{sc}(\bar{x}t) = \phi_{ext}(\bar{x}t) + \frac{1}{\hbar} \int_{-\infty}^{\infty} dt' d\bar{x}' d\bar{x}'' \frac{e^2 D^R(\bar{x}t, \bar{x}'t')}{K|\bar{x} - \bar{x}''|} \phi_{sc}(\bar{x}'t')$$

heildisjafna fyrir ϕ_{sc} heildarmóttíð

Ef $D^R(x, x') = D^R(\bar{x}, \bar{x}', t-t')$
 og ytra móttíð $\phi_{ext}(\bar{x}t) = \phi_{ext}(\bar{x}) e^{-i\omega t}$
 þá fæst í Fourierrúmi

$$\phi_{sc}(\bar{q}\omega) = \phi_{ext}(\bar{q}\omega) + \frac{4\pi e^2}{\hbar K q} \int d\bar{k} D^R(\bar{q}, \bar{k}) \phi_{sc}(\bar{k}\omega)$$

og ef $D^R(\bar{x}, \bar{x}', t-t') = D^R(x'-x')$

þá fæst

$$\phi_{sc}(\bar{q}\omega) = \phi_{ext}(\bar{q}\omega) + \frac{4\pi e^2}{\hbar K q} D^R(\bar{q}\omega) \phi_{sc}(\bar{q}\omega)$$

$$\rightarrow \phi_{sc}(\bar{q}\omega) = \frac{\phi_{ext}(\bar{q}\omega)}{\left\{1 - \frac{4\pi e^2}{\hbar K q} D^R(\bar{q}\omega)\right\}}$$

(11)

Samkvæmt rafsegulfræði

$$\phi_{sc}(\bar{q}\omega) = \epsilon^{-1}(\bar{q}\omega) \phi_{ext}(\bar{q}\omega)$$

$$\rightarrow \epsilon(\bar{q}\omega) = 1 - \frac{4\pi e^2}{K q} \frac{1}{\hbar} D^R(\bar{q}\omega)$$

$$\equiv 1 - \frac{4\pi e^2}{K q} \chi(\bar{q}\omega)$$

Þetta tengist

ytra rafsvið $\bar{D}(\bar{q}\omega)$

Heildar -||- $\bar{E}(\bar{q}\omega)$

spanaða -||- $\bar{E}_{pol}(\bar{q}\omega)$

$$\nabla \cdot \bar{D} = 4\pi z \rho_{ext}$$

$$\nabla \cdot \bar{E} = 4\pi \{z \rho_{ext} + e \langle \rho_{pol} \rangle\}$$

fyrir A-J svörumina hefur mátt fá

$$\nabla_{kl} = \frac{ie^2}{\omega} \left\{ \chi_{kl} + \frac{n}{mk} S_{kl} \right\}$$

$$\chi_{kl} = \frac{1}{\hbar} D_{kl}^R$$

og

$$\epsilon_{kl} = 1 - \frac{\omega_p^2}{\omega^2} S_{kl} - \frac{4\pi e^2}{\omega^2} \chi_{kl}$$

með

$$\omega_p^2 = \frac{4\pi e^2 n}{m}$$

Almenn vörðveislu lögmál

(Heisla-stráumur) tengja

sjáan saman D_{kl}^R og D^R

(tengist Ward-Takahashi venstunum)

Nálgun fyrir D^R

$$D(x, x') = -2i \underset{\uparrow}{G^0(x, x')} G^0(x', x) + \dots$$

nákvæmt Greenfall fyrir H
með vörðveislu

→

$$D^R(\bar{x}, \bar{x}', \omega) = \hbar \sum_{\alpha\beta} \phi_{\alpha}(\bar{x}) \phi_{\beta}^*(\bar{x}) \phi_{\alpha}^*(\bar{x}') \phi_{\beta}(\bar{x}') \cdot \left\{ \frac{\theta(\mu - E_{\alpha}) - \theta(\mu - E_{\beta})}{\hbar\omega + (E_{\alpha} - E_{\beta}) + i\eta} \right\}$$

$$= \begin{array}{c} x' \\ \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \\ x \end{array} + \dots$$

Skömmun rötsegulsviðs

1

Hér þyrfti að skammta rötsegulsviðið
„óháð kværða“ og „formlega
Lorentz óbreytt“

En þar sem vöxlverkun við Galilei-
óbreytanlegt efnissvið verður
athugið er venja að nota
Coulomb-kværða og ekki
auðsæilega Lorentz óbreyttan
rithátt.

Jöfnur Maxwells verða uppfylltar
af skömmuðu sviðunum

$$\nabla \cdot \bar{A} = 0 \quad \text{Coulomb kværði} \\ \text{þver kværði}$$

Örka sígüðs rötsegulsviðs
í tómarúmi er

2

$$\frac{1}{8\pi} \int d\bar{x} \{ E^2 + B^2 \}$$

því er notaður Hamiltonvirkinn

$$H_{em} = \frac{1}{8\pi} \int d\bar{x} \left\{ \frac{1}{c^2} \dot{A}_i(\bar{x}, t) \dot{A}_i(\bar{x}, t) \right. \\ \left. + \left(\partial_i A_j(\bar{x}, t) \partial_i A_j(\bar{x}, t) - \partial_i A_j(\bar{x}, t) \partial_j A_i(\bar{x}, t) \right) \right\}$$

fyrir frjálst rötsegulsvið í tómarúmi.

(notað var

$$\bar{E}(\bar{x}, t) = -\frac{1}{c} \partial_t \bar{A}(\bar{x}, t)$$

$$\bar{B}(\bar{x}, t) = \nabla \times \bar{A}(\bar{x}, t)$$

Körskömmun er síðan framkvæmd
þ.a. vöxlreglur þarf að finna fyrir
 $\bar{A}$ þ.a. Heisenbergvæðin

$$i\hbar \dot{A}_i(\bar{x}, t) = [\bar{A}_i(\bar{x}, t), H]$$

(3)

gefi heyringarjöfnuna

$$(\nabla^2 - \frac{1}{c^2} \partial_t^2) A_i(\vec{x}, t) = -\frac{4\pi}{c} J_i(\vec{x}, t)$$

þegar einnig er tekið t. t.

$$H_{int} = \int d\vec{x} \left\{ -\frac{e}{c} \vec{J}(\vec{x}, t) \cdot \vec{A}(\vec{x}, t) + \frac{e^2}{2mc^2} \rho(\vec{x}, t) A^2(\vec{x}, t) \right\}$$

Síðilt ratsegulsvið í hólrúmi má skilja sem samantekt flata-bylgna

$$\vec{A}(\vec{x}, t) = \sum_{\vec{l}} \sum_{\tau=1}^2 \sqrt{\frac{2\pi\hbar c^2}{\omega_{\vec{l}} V}} \hat{e}_{\vec{l}\tau} \left\{ a_{\vec{l}\tau} e^{i(\vec{k}_{\vec{l}} \cdot \vec{x} - \omega_{\vec{l}} t)} + a_{\vec{l}\tau}^+ e^{-i(\vec{k}_{\vec{l}} \cdot \vec{x} - \omega_{\vec{l}} t)} \right\} \quad (*)$$

þar sem

$$\vec{l} = (n_x, n_y, n_z) \quad \tau = 1, 2: \text{skautunarstefna}$$

(4)

$$k_{\vec{l}}^2 = \frac{\omega_{\vec{l}}^2}{c^2}$$

$$\vec{k}_{\vec{l}} = \frac{2\pi}{L} (n_x, n_y, n_z)$$

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{A} = 0 \rightarrow \hat{e}_{\vec{l}\tau} \cdot \vec{k}_{\vec{l}} = 0$$

Ef (*) er sett inn fyrir $\vec{A}$ í H_{int} fæst

$$H_{em} = \frac{1}{2} \sum_{\vec{l}, \tau} \hbar \omega_{\vec{l}} (a_{\vec{l}\tau} a_{\vec{l}\tau}^+ + a_{\vec{l}\tau}^+ a_{\vec{l}\tau})$$

$$a_{\vec{l}\tau} \in \mathbb{C}$$

þú er fjölst ratsegul svið sem safn heintóna sveifla

Skömmtan ratsegulsviðsins fylgir þú skömmtan heintóna sveifils. krefjast

$$[a_{\vec{l}\tau}, a_{\vec{l}'\tau'}^+] = \delta_{\vec{l}\vec{l}'} \delta_{\tau\tau'}$$

$$[a_{\vec{l}\tau}, a_{\vec{l}'\tau'}] = 0$$

Myndað er eins og aður fock-rúm

$$a_{\ell\tau}^+ | \dots n_{\ell\tau} \dots \rangle = \sqrt{n_{\ell\tau} + 1} | \dots n_{\ell\tau} + 1 \dots \rangle$$

$$a_{\ell\tau} | \dots n_{\ell\tau} \dots \rangle = \sqrt{n_{\ell\tau}} | \dots n_{\ell\tau} - 1 \dots \rangle$$

$$a_{\ell\tau} | \dots 0 \dots \rangle = 0$$

$$\begin{aligned} N_{\ell\tau} | \dots n_{\ell\tau} \dots \rangle &= a_{\ell\tau}^+ a_{\ell\tau} | \dots n_{\ell\tau} \dots \rangle \\ &= n_{\ell\tau} | \dots n_{\ell\tau} \dots \rangle \end{aligned}$$

skammta Hamiltonvirkjun er

$$H_{\text{em}} = \frac{1}{2} \sum_{\ell\tau} \hbar \omega_{\ell} \{ 2 a_{\ell\tau}^+ a_{\ell\tau} + 1 \}$$

p.s. virkin hafa verið notuð

$$\rightarrow H_{\text{em}} = \sum_{\ell\tau} \hbar \omega_{\ell} a_{\ell\tau}^+ a_{\ell\tau}$$

ef nüllpunkts ortunnir er sleppt

skammta flökt

$$\langle E_j \rangle = \langle \Psi(0) | E_j | \Psi(0) \rangle$$

tökum til einföldunar að $|\Psi(0)\rangle$ sé
eigin ástand $N_{\ell\tau}$ og ortunnar

$$\text{f.d. } |\Psi(0)\rangle = |n_1, n_2, \dots\rangle$$

$$\rightarrow \langle E_j \rangle = \langle B_j \rangle = 0$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{til eru blönduð ástand} \\ \text{p.a. } \langle E_j \rangle \neq 0 \dots \end{array} \right\}$$

en greinilegt er að

$$\langle E_j^2(x,t) \rangle \neq 0$$

(7)

$$\langle E_j^2(\vec{x}, t) \rangle = \sum_{\vec{k}, \sigma} \frac{\hbar \omega_{\vec{k}}}{V} (n_{\vec{k}, \sigma} + \frac{1}{2}) (\hat{e}_{\vec{k}, \sigma})_j^2$$

$$\rightarrow \langle \bar{E}^2 \rangle = \frac{1}{V} \sum_{\vec{k}, \sigma} \hbar \omega_{\vec{k}} (n_{\vec{k}, \sigma} + \frac{1}{2})$$

$$\text{því } \sum_j (\hat{e}_{\vec{k}, \sigma})_j^2 = 1$$

$$\rightarrow \langle \bar{E}^2 \rangle_0 = \frac{1}{V} \sum_{\vec{k}, \sigma} \frac{\hbar \omega_{\vec{k}}}{2}$$

↑

fyrir tómarúmið

→ í tómarúminu flóktir
rafsegulsviðið

(8)

Síðan má finna vöxlin fyrir
vígurmættið og rafsviðið

$$[A_i(\vec{x}, t), \dot{A}_j(\vec{x}', t)] = i 4\pi \hbar c^2 \delta_{ij}^T(\vec{x} - \vec{x}')$$

ásamt

$$[A_i(\vec{x}, t), A_j(\vec{x}', t)] = [\dot{A}_i(\vec{x}, t), \dot{A}_j(\vec{x}', t)] = 0$$

hér er

$$\delta_{ij}^T(\vec{x} - \vec{x}') = \frac{1}{(2\pi)^3} \int d\vec{q} e^{-i\vec{q} \cdot (\vec{x} - \vec{x}')} \left(\delta_{ij} - \frac{q_i q_j}{q^2} \right)$$

þ.a. oft er ritað

$$\delta_{ij}^T(\vec{x}) = \left\{ \delta_{ij} - \frac{\partial_i \partial_j}{\nabla^2} \right\} \delta(\vec{x})$$

(9)

Hægt er að skipta öllum vigrum þannig í langs- og þverhluta

$$A_i = A_i^t + A_i^l$$

$$= \left\{ \delta_{ij} - \frac{\partial_i \partial_j}{\nabla^2} \right\} A_j + \frac{\partial_i \partial_j}{\nabla^2} A_j$$

því

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{A}^t = 0 \quad \text{og} \quad \vec{\nabla} \times \vec{A}^l = 0$$

{ síst best í fourier rúminu }

t. þ. a. spara skriftir þá munum við líða $\vec{A}$ á eftirfarandi hátt

$$\vec{A}(\vec{x}, t) = \sum_{\vec{k}, \vec{k}'} \left\{ A_{\vec{k}, \vec{k}'} \hat{e}_{\vec{k}, \vec{k}'} \frac{e^{i\vec{k} \cdot \vec{x} - i\omega t}}{\sqrt{V}} + \text{h.c.} \right\}$$

$$\rightarrow [A_{\vec{k}, \vec{k}'}, A_{\vec{k}'', \vec{k}'''}^\dagger] = \frac{2\pi\hbar c^2}{\omega} \delta_{\vec{k}, \vec{k}'''} \hat{e}_{\vec{k}, \vec{k}'} \cdot \hat{e}_{\vec{k}'', \vec{k}'''}$$

(10)

Stór kassi með rúmmál $V \rightarrow \infty$ síðar
(lotubundin jöðarskygði) $\omega = ck$

Ísog og útgeislun sígúlðs
rafsegulsviðs

Fyrsta stigsnálgun $\leftrightarrow$ Fermi gullnareglan

{ síðan borð saman við
skammtaða rafsegulsviðið }

Eins og áður var kynnt þá
hætti nálganir (dopunarfræði)
til þess að ræða við línuþræð og...
(Heitlar, Wigner-Weisskopf...)

notum

$$H_{\text{int}} = - \frac{e}{c} \int \vec{j}(\vec{x}, t) \cdot \vec{A}(\vec{x}, t) d\vec{x}$$

líkíndastraumur í H_0

(11)

Sem verður

$$H_{int} = -\frac{e}{c} \sum_{\vec{k}\tau} \left\{ A_{\vec{k}\tau} j(-\vec{k}) \cdot \hat{e}_{\vec{k}\tau} \frac{e^{-i\omega t}}{\sqrt{V}} + A_{\vec{k}\tau}^* j(\vec{k}) \cdot \hat{e}_{\vec{k}\tau}^* \frac{e^{i\omega t}}{\sqrt{V}} \right\}$$

par sem

$$j(\vec{k}) = \int d\vec{x} e^{-i\vec{k} \cdot \vec{x}} j(\vec{x})$$

atómið $|0\rangle \rightarrow |u\rangle$ engin fasa-
samhlæðni á
milli mismunandi
 $\vec{k}$ -pátta

Fermi gullna reglan:

$$\Gamma_{0 \rightarrow u; \vec{k}\tau}^{abs} = \frac{2\pi}{\hbar} \delta(E_u - E_0 - \hbar\omega) \frac{e^2}{Vc^2} |A_{\vec{k}\tau}|^2 \cdot |\langle u | j(-\vec{k}) \cdot \hat{e}_{\vec{k}\tau} | 0 \rangle|^2$$

(15)

$$A(\vec{x}) = \sum_{\vec{k}\tau} \left\{ A_{\vec{k}\tau} \hat{e}_{\vec{k}\tau} \frac{e^{i\vec{k} \cdot \vec{x}}}{\sqrt{V}} + A_{\vec{k}\tau}^* \hat{e}_{\vec{k}\tau}^* \frac{e^{-i\vec{k} \cdot \vec{x}}}{\sqrt{V}} \right\}$$

$$A(\vec{x}t) = e^{iH_{em}t/\hbar} A(\vec{x}) e^{-iH_{em}t/\hbar}$$

$$\rightarrow A(\vec{x}t) = \sum_{\vec{k}\tau} \left\{ A_{\vec{k}\tau} \hat{e}_{\vec{k}\tau} \frac{e^{i\vec{k} \cdot \vec{x} - i\omega t}}{\sqrt{V}} + h.c. \right\}$$

Lisog

$$\frac{2\pi}{\hbar} \delta(E_u - E_0 - \hbar\omega)$$

$$* |\langle n_j, \dots, N_{\vec{k}\tau}-1, \dots | H_{int} | 0_j, \dots, N_{\vec{k}\tau}, \dots \rangle|^2$$

$$= \frac{2\pi}{\hbar} \delta(E_u - E_0 - \hbar\omega) \frac{e^2}{c^2 V} |\langle u | j(-\vec{k}) \cdot \hat{e}_{\vec{k}\tau} | 0 \rangle|^2$$

$$\cdot \underbrace{|\langle \dots, N_{\vec{k}\tau}-1, \dots | A_{\vec{k}\tau} | \dots, N_{\vec{k}\tau}, \dots \rangle|^2}_{\frac{2\pi \hbar c^2}{\omega} N_{\vec{k}\tau}}$$

(12)

$$\hbar\omega = \hbar ck$$

$$\rightarrow \frac{1}{V} \sum_{\mathbf{k}} \rightarrow \int \frac{k^2 dk d\Omega}{(2\pi)^3} = \int \frac{\omega^2 d\omega d\Omega}{(2\pi c)^3}$$

Summa $\mathbf{k}$ og $\mathbf{r}$

$$\rightarrow \Gamma_{0 \rightarrow n}^{abs} = \frac{2\pi e^2}{\hbar^2 c^2} \frac{\omega_{no}^2}{(2\pi c)^3} \int d\Omega \sum_{\mathbf{r}} |\langle n | j(-\mathbf{k}) \cdot \hat{\mathbf{e}}_{\mathbf{k}\mathbf{r}} | 0 \rangle|^2 \cdot |A_{\mathbf{k}\mathbf{r}}|^2$$

með

$$\omega_{no} = \frac{E_n - E_0}{\hbar}$$

Ef nú inngeistinn þekur $d\Omega$ og er skautæður $\hat{\mathbf{e}}$ $\mathbf{r}$ þá er hitðar afl geislans

$$\frac{1}{V} \sum_{\mathbf{k}} \frac{\omega^2}{2\pi c} |A_{\mathbf{k}\mathbf{r}}|^2 = d\Omega \int d\omega \frac{\omega^4}{(2\pi c)^4} |A_{\mathbf{k}\mathbf{r}}|^2$$

(13)

$\rightarrow$ styrkleiki á einungar tíðni

$$I(\omega) = \frac{d\Omega \omega^4 |A_{\mathbf{k}\mathbf{r}}|^2}{(2\pi c)^4} \quad \left(\frac{\text{erg}}{\text{cm}^2 \cdot \text{rad}} \right)$$

þú fóst fyrir sögs líkindin

$$\Gamma_{0 \rightarrow n}^{abs} = \frac{4\pi^2 e^2}{\hbar^2 c \omega_{no}^2} I(\omega_{no}) |\langle n | j(-\mathbf{k}) \hat{\mathbf{e}}_{\mathbf{k}\mathbf{r}} | 0 \rangle|^2$$

eins hefur mátt finna líkindin fyrir örvæðni útgeislun

$$\Gamma_{n \rightarrow 0}^{ind. emiss.} = \frac{4\pi^2 e^2}{\hbar^2 c \omega_{no}^2} I(\omega_{no}) |\langle 0 | j(\mathbf{k}) \hat{\mathbf{e}}_{\mathbf{k}\mathbf{r}}^* | n \rangle|^2$$

$$\rightarrow \boxed{\Gamma_{0 \rightarrow n}^{abs} = \Gamma_{n \rightarrow 0}^{ind. emiss.}}$$

$$\text{þar sem } \langle 0 | j(\mathbf{k}) \hat{\mathbf{e}}_{\mathbf{k}\mathbf{r}}^* | n \rangle = \langle n | j(-\mathbf{k}) \hat{\mathbf{e}}_{\mathbf{k}\mathbf{r}} | 0 \rangle^*$$

(14)

Skammta rafsegulsvið

Viljum athuga færslur á milli
ástandanna (t.d.)

$$|0; N_{\vec{k}_1\tau_1}, N_{\vec{k}_2\tau_2} \dots N_{\vec{k}_T} \dots\rangle \quad i$$

$$|n; N_{\vec{k}_1\tau_1}, N_{\vec{k}_2\tau_2} \dots N_{\vec{k}_T} - 1 \dots\rangle \quad f$$

Í ástöndunum er engin vaxlvertun
á milli efnis og rafsegulsviðs.

Orka upphafs:

$$E_0 + \sum_{\vec{k}\tau} \hbar c k' N_{\vec{k}\tau'}$$

Orka lofa...:

$$E_n + \left(\sum_{\vec{k}\tau'} \hbar c k' N_{\vec{k}\tau'} \right) - \hbar c k$$

(16)

sem gefur það sama og áður
fyrir

$$\uparrow_{0 \rightarrow n}^{abs}$$

$$et \quad |A_{E\lambda}|^2 = \frac{2\pi\hbar c^2}{\omega} N_{E\lambda}$$

útgæslum:

$$\text{frá } \langle n; \dots N_{\vec{k}\tau} \dots \rangle$$

$$\text{til } \langle 0; \dots N_{\vec{k}\tau} + 1 \dots \rangle$$

$$|\langle 0; \dots N_{\vec{k}\tau} + 1 \dots | H_{int} | n; \dots N_{\vec{k}\tau} \dots \rangle|^2$$

$$= \frac{e^2}{c^2 V} |\langle 0 | \vec{J}(\vec{k}) \cdot \hat{e}_{\vec{k}\tau}^* | n \rangle|^2 \frac{2\pi\hbar c^2}{\omega V} (N_{\vec{k}\tau} + 1)$$

viðbót við það sem
áður fekkst

$$\Gamma_{n \rightarrow 0; k_T}^{\text{emm.}} = \frac{4\pi e^2}{\omega V} \delta(E_n - E_0 - \hbar\omega) |\langle 0 | \vec{J}(\vec{k}) \cdot \hat{e}_{k_T}^* | n \rangle|^2$$

örvud útgeiskun $\rightarrow \cdot (N_{k_T} + 1)$
sjólf geiskun

Einstein fann með hugleiðingum um jafnvægi

P_0, P_n setni $0 \leq n$

$$(d_t N)_{\text{abs.}} = -B N P_0$$

$$(d_t N)_{\text{ind. emm.}} = B N P_n$$

$P_0 > P_n \rightarrow$ allar gösendir myndu hverfa

$$\rightarrow (d_t N)_{\text{sp. emm.}} = A P_n$$

$$A = B \rightarrow (d_t N)_{\text{emm.}} = \underline{\underline{B P_n (N+1)}}$$

Hér hefur verið fjallað um mistasa rafsegulsvid með vissa gösendatölu

finna má

$$[E^{(+)}(\vec{x}), N] = E^{(+)}(\vec{x})$$

$$[E^{(-)}(\vec{x}), N] = -E^{(-)}(\vec{x})$$

$$\rightarrow \Delta N \cdot \Delta E \geq |E|$$

ef N er nákvæmlega þekkt þá er algjör övissa í styrk rafsviðs

$$\boxed{\text{ef } N=0 \rightarrow \text{mítill flökt } \vec{a} \cdot \vec{E}}$$

$$\frac{\Delta N}{N} \Delta E \geq \frac{|E|}{N}$$

$N \rightarrow \infty$ 1: stórt $\rightarrow$ klassískt markgildi

(19)

$$\text{ef } a_{ET} = e^{i\phi_{ET}} \sqrt{N_{ET}}$$

$$\rightarrow [\phi_{ET}, N_{ET}] = -i$$

$$\rightarrow \Delta N_{ET} \cdot \frac{\Delta \phi_{ET}}{1 - 3(\Delta \phi_{ET})^2 \frac{1}{\pi}} \geq \frac{1}{2}$$

ett er hægt að þekkja samtölun
N og ϕ með mótelli nákvæmni

{ samfasa ástönd $\leftrightarrow$ sett saman }
{ úr ástöndum með öll möguleg N }

Dreifing

(1)

② Tímahæð : heppileg fyrir formlegan
skilning á dreifingu

① Tímaóhæð : heppileg til útreikninga

Gordon Baym, Cohen-Tannoudji ①

Capri ① + ②

Athugum dreifingu skammtaþræga málta
Coulomb málta er athugað síðar

Fyrsta stömmun fyrir
eina kerfi

(2)

Dreifli þversnið

hvað er mælt : fjöldi einda ~~með~~
~~í öðru~~ sem dreifast í hornið
($\Omega, \Omega + d\Omega$) $\sim \nabla(\theta, \varphi)$: diffursnið

eda

dN : fjöldi dreiftra einda
á tíma einingu sem
ferast um flötinn $d\vec{s}$
er $\vec{J}_{scat} \cdot d\vec{s}$

$$dN = |\vec{J}_{inc}| \nabla(\theta, \varphi) d\Omega = \vec{J}_{scat} \cdot d\vec{s}$$

þar sem

$$d\Omega = \frac{\vec{n} \cdot d\vec{s}}{r^2}$$

$\vec{n}$: einingarráttur í stefnu $\vec{J}_{scat}$

(3)

Heildar árekskur þversnið er

$$\nabla_t = \int \nabla(\theta, \varphi) d\Omega$$

$$H = \frac{p^2}{2m} + V(\vec{r})$$

Samsvarandi Schrödingerjafna :

$$(\nabla^2 + k^2) \psi(\vec{r}) = U(\vec{r}) \psi(\vec{r})$$

með

$$k^2 = \frac{2mE}{\hbar^2}, \quad U(\vec{r}) = \frac{2mV(\vec{r})}{\hbar^2}$$

skammtdregt mætti

$$r^2 V(\vec{r}) \xrightarrow{r \rightarrow \infty} 0$$

(4)

þú er lítað að lausnum
á forminu

$$\psi(\vec{x}) = \underbrace{e^{i\vec{k}\cdot\vec{r}}}_{\text{innbylgja}} + \underbrace{\psi_{\text{scat}}(\vec{r})}_{\text{dreitt bylgja}}$$

$$\rightarrow \vec{J}_{\text{inc}} = \frac{\hbar \vec{k}}{m}$$

flæði (agua) í gegnum kúlu yfir borti
með störmunguísle R er

$$4\pi R^2 \langle \vec{J}_{\text{scat}} \rangle_{\text{av}} \cdot \hat{r}$$

með

$$\vec{J}_{\text{scat}} \cdot \hat{r} = \frac{\hbar}{2im} \left\{ \psi_{\text{scat}}^* \frac{\partial}{\partial r} \psi_{\text{scat}} - \left(\frac{\partial}{\partial r} \psi_{\text{scat}}^* \right) \psi_{\text{scat}} \right\}$$

(5)

Þetta flæði út $\rightarrow$ fasta fyrir $R \rightarrow \infty$

$$\rightarrow \langle \psi_{\text{scat}}^* \frac{\partial}{\partial r} \psi_{\text{scat}} \rangle_{\text{av}} \xrightarrow{R \rightarrow \infty} \frac{\text{fasti}}{R^2}$$

þú er vani að skilgreina $T(\vec{k}, \vec{k}')$ sem
 $f(k, \theta, \phi)$ þ.a.

$$\begin{aligned} \lim_{R \rightarrow \infty} \psi_{\text{scat}}(R) &= -\frac{1}{4\pi} T(\vec{k}, \vec{k}') \frac{e^{ikR}}{R} \\ &= f(k, \theta, \phi) \frac{e^{ikR}}{R} \end{aligned}$$

fyrir miðjumalli er $f(k, \theta, \phi) = f(k, \theta)$

↑
dreifivísir

6

flæði dreifðra sínda um $d\Omega$

$$R^2 d\Omega \underbrace{\frac{\hbar k}{m} |f(k, \theta, \varphi)|^2 \frac{1}{R^2}}_{J_{\text{scat}}}$$

$$= \underbrace{\frac{\hbar k}{m}}_{J_{\text{inc}}} |f(k, \theta, \varphi)|^2 d\Omega$$

$$\rightarrow \nabla(\theta, \varphi) = \underbrace{|f(k, \theta, \varphi)|^2}_{\text{það sem er mælt}}$$

φ = fylgi hverfur fyrir myndunatti
er getur komið vegna
spuna-spuna víxverkunar

7

athugið !!

oft er notað $\bar{}$ stað $\nabla(\theta, \varphi)$ hér
skilgreiningin

$$dN = |\bar{J}_{\text{inc}}| \frac{d\mathcal{T}}{d\Omega} d\Omega$$

$$\mathcal{T}_t = \int \frac{d\mathcal{T}}{d\Omega} d\Omega$$

og þú

$$\frac{d\mathcal{T}}{d\Omega} = |f(k, \theta, \varphi)|^2$$

þessum táknum er þú miður
líka nóg saman (sjó Capri)

við notum

$$\frac{d\mathcal{T}}{d\Omega} \xleftarrow{\text{án breyta}} = \nabla(\theta, \varphi)$$

(8)

Greensföll og Lippmann-Schwinger jöfnurnar

Nú þarf að leysa

$$(\nabla^2 + k^2)\psi(\vec{r}) = U(\vec{r})\psi(\vec{r}) \quad (1)$$

athuga síðan aðfjella form
lausnarinna til þess að
finna $|f(k, \theta, \varphi)|^2 = \nabla(\theta, \varphi)$

heppilegast er að nota Greensföll
til þess að skrifa lausuna

Við munum þá sýna að lausuna má
skrifa sem (finna G þ.a. (1) megi skrifa sem heitir...)

$$\psi(\vec{r}) = \psi^{(0)}(\vec{r}) + \int G(\vec{r}-\vec{r}') U(\vec{r}') \psi(\vec{r}') d\vec{r}'$$

ef
kostur við
heitir.

$$(\nabla^2 + k^2)G(\vec{r}-\vec{r}') = \delta(\vec{r}-\vec{r}')$$

$$(\nabla^2 + k^2)\psi^{(0)}(\vec{r}) = 0 \quad \text{því } U \text{ er bylgja}$$

(9)

finnum fyrst G :

fourier ummyndun, meðu mætti

$$G(\vec{r}-\vec{r}') = \frac{1}{(2\pi)^3} \int d\vec{q} e^{i\vec{q} \cdot (\vec{r}-\vec{r}')} G(\vec{q})$$

$$\delta(\vec{r}-\vec{r}') = \frac{1}{(2\pi)^3} \int d\vec{q} e^{i\vec{q} \cdot (\vec{r}-\vec{r}')}$$

Sett in í jöfnuna fyrir G

$$\rightarrow G(\vec{q}) = \frac{1}{k^2 - q^2}$$

og þá

$$G(\vec{r}) = - \frac{1}{(2\pi)^3} \int d\vec{q} \frac{e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}}}{q^2 - k^2}$$

$G(\vec{q})$ hefur sérstöðupunkta þá eru
til mismunandi heitir til þess að reitna
heitir sem gefa mismunandi svör

(10)

athugum tvo möguleika

$$G^{\pm}(\vec{r}) = \lim_{\epsilon \rightarrow 0^+} \left\{ -\frac{1}{(2\pi)^3} \int d\vec{q} \frac{e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}}}{q^2 - (k^2 \pm i\epsilon)} \right\}$$

veljum $\vec{q} \parallel \hat{z}$

$$\rightarrow \int d\vec{q} \frac{e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}}}{q^2 - (k^2 \pm i\epsilon)} = 2\pi \int q^2 dq d\cos\theta \frac{e^{iqr\cos\theta}}{q^2 - k^2 \pm i\epsilon}$$

$$= 2\pi \int_0^\infty q^2 dq \frac{1}{q^2 - k^2 \pm i\epsilon} \int_{-1}^1 du e^{iqr u}$$

$$= \frac{2\pi}{ir} \int_0^\infty \frac{q dq}{q^2 - k^2 \pm i\epsilon} \{e^{iqr} - e^{-iqr}\}$$

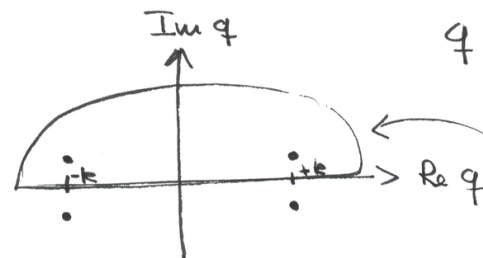
$$\rightarrow G^{\pm}(\vec{r}) = -\frac{1}{(2\pi)^2} \frac{1}{ir} \int_{-\infty}^\infty q dq \frac{e^{iqr}}{q^2 - k^2 \pm i\epsilon}$$

(11)

sérstöðupunktur

$$q = \pm(k + i\epsilon)$$

$$q = \pm(k - i\epsilon)$$

(stæð i efra plani
þar sem e^{iqr} dýr út
 $r > 0$)

því fast

$$G^{\pm}(\vec{r}) = -\frac{1}{4\pi} \frac{e^{\pm ikr}}{r}$$

sem er eiginlausu Schrödinger jöfnu

$\rightarrow$ tímahadulausnirnar eru

$$-\frac{1}{4\pi r} e^{\pm ikr - iE_k t/\hbar}$$

$\rightarrow G^+$ er Greens fall fyrir útsteymi gna

G^- — || — innsteymi gna

(12)

við leitum lausna þar sem einnir
dreifast út frá marki

→ notum G^+ hér

sem er í raun seinkaða Greens fallið

lausnirnar eru

$$\psi^{(\pm)}(\vec{r}) = \psi^{(0)}(\vec{r}) + \int G^{\pm}(\vec{r}-\vec{r}') U(\vec{r}') \psi^{(\pm)}(\vec{r}') d\vec{r}'$$

athugum látum $(\nabla^2 + k^2)$ verka báðum megin

$$\begin{aligned} (\nabla^2 + k^2) \psi^{(\pm)}(\vec{r}) &= 0 + \int d\vec{r}' \delta(\vec{r}-\vec{r}') U(\vec{r}') \psi^{(\pm)}(\vec{r}') \\ &= U(\vec{r}) \psi^{(\pm)}(\vec{r}) \end{aligned}$$

því eru $\psi^{(\pm)}(\vec{r})$ lausnir á

$$(\nabla^2 + k^2) \psi = U \psi$$

(13)

Lippmann þansetn

$\bar{I}$ stað

$$(\nabla^2 + k^2) G(\vec{r}-\vec{r}') = \delta(\vec{r}-\vec{r}')$$

má finna virkjanu $G(E)$:

$$(-H_0 + E) G(E) = 1$$

höfum einnig

$$(E - H_0) |\psi(E)\rangle = V |\psi(E)\rangle$$

$$(E - H_0) |\psi^0(E)\rangle = 0$$

→ fyrir $E = z \in \mathbb{C}$ höfum við þá

$$G(z) = (z - H_0)^{-1}$$

sem er vel skilgreint því $|\psi_0\rangle$ er fullkomuð
mengi og

$$G(z) |\psi^0(E)\rangle = \frac{1}{z - E} |\psi^0(E)\rangle$$

(14)

Greens föllin (virkjarnir)

$$G^{\pm}(E) = \frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon}$$

hafa þú stöðar rúms þannsetninguna

$$G^{\pm}(r) = -\frac{1}{4\pi r} e^{ikr}$$

hljóðroða jafnan

$$(E - H_0)|\psi(E)\rangle = V|\psi(E)\rangle$$

hefur lausnina

$$|\psi(E)\rangle = (E - H_0 \pm i\epsilon)^{-1} V|\psi(E)\rangle$$

en þess sem óhljóðroða jafnan hefur lausnina

$$|\psi_0\rangle$$

þú er heildar lausnin (Lippmann-Schwinger)

$$|\psi^{\pm}(E)\rangle = |\psi_0(E)\rangle + \frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon} V|\psi^{\pm}(E)\rangle$$

(15)

Hagst er að sýna að þessi jafna
jafngildi

$$\psi^{(\pm)}(\vec{r}) = \psi^{(0)}(\vec{r}) + \int d\vec{r}' G(\vec{r} - \vec{r}') U(\vec{r}') \psi^{(\pm)}(\vec{r}')$$

í stöðar rúminu:

$$\psi^{(\pm)}(\vec{r}) = \langle \vec{r} | \psi^{\pm}(E) \rangle, \quad E = \frac{\hbar^2 p^2}{2m}$$

$$\psi^{(\pm)}(\vec{r}) = \psi^{(0)}(\vec{r}) + \langle \vec{r} | \frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon} V | \psi^{\pm}(E) \rangle$$

$$= \psi^{(0)}(\vec{r}) + \int d\vec{r}' d\vec{q} d\vec{r}'' \langle \vec{r} | \vec{r}' \rangle$$

$$\cdot \langle \vec{r}' | \frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon} | \vec{q} \rangle \langle \vec{q} | \vec{r}'' \rangle$$

$$\langle \vec{r}' | V | \vec{r}'' \rangle \langle \vec{r}'' | \psi^{\pm}(E) \rangle$$

p.a.

$$\psi^{(\pm)}(\vec{r}) = \psi^{(0)}(\vec{r}) + \frac{1}{(2\pi)^3} \int \frac{d\vec{r}' d\vec{k}}{E - \frac{\hbar^2 \vec{k}^2}{2m} \pm i\epsilon}$$

$$\cdot e^{i\vec{k} \cdot (\vec{r} - \vec{r}')} V(\vec{r}') \psi^{(\pm)}(\vec{r}')$$

für

$$\langle \vec{r}' | V | \vec{r}'' \rangle = \delta(\vec{r}' - \vec{r}'') V(\vec{r}') \quad \leftarrow \text{local}$$

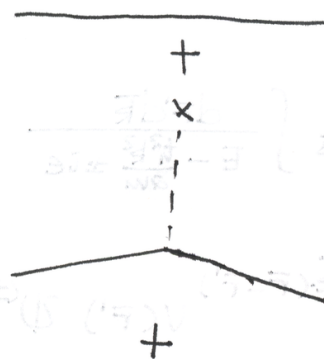
nota

$$\frac{2m}{\hbar^2} \frac{1}{(2\pi)^3} \int \frac{d\vec{k}}{p^2 - k^2 + i\epsilon} e^{i\vec{k} \cdot (\vec{r} - \vec{r}')} = \frac{2m}{\hbar^2} G_{\pm}(\vec{r} - \vec{r}')$$

og

$$U(\vec{r}) = \frac{2m}{\hbar^2} V(\vec{r})$$

sýnir jafngildid.

0

p.g

1

2

nota

||

Löstungsgang - nur für

Born nalgunin

(1)

$$|\Psi^\pm(E)\rangle = |\Psi^{(0)}(E)\rangle + \frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon} V |\Psi^\pm(E)\rangle$$

má ítra sem:

Einuig heft að lesa
heildisjöfnuna tölulega
án þessara legnar afurðar

$$|\Psi^\pm(E)\rangle = \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{1}{E - H_0 \pm i\epsilon} V \right)^n |\Psi^{(0)}(E)\rangle$$

af „ $V \ll E$ “ { Neumann röð, Born röð }

1. stigs nalgun: (mat á gæðum kemur
sést í Hogg og Feshbach bls 1689)

$$|\Psi^+(E)\rangle = |\Psi^{(0)}(E)\rangle + \frac{1}{E - H_0 + i\epsilon} V |\Psi^{(0)}(E)\rangle$$

æða

$$\Psi^+(\vec{r}) = e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} + \frac{2m}{\hbar^2} \int d\vec{r}' G^+(\vec{r} - \vec{r}') V(\vec{r}') e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}'}$$

$$= e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} - \frac{2m}{\hbar^2} \frac{1}{4\pi} \int d\vec{r}' \frac{e^{ik|\vec{r} - \vec{r}'|}}{|\vec{r} - \vec{r}'|} V(\vec{r}') e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}'}$$

(2)

en við leitum að markgildum

$$\Psi_{\text{scat}}(R) \xrightarrow{R \rightarrow \infty} f(k, \theta) \frac{e^{ikR}}{R}$$

leitum að lausn fyrir $|\vec{r}| \rightarrow \infty$

$$\cos \alpha = \hat{\vec{r}} \cdot \hat{\vec{r}'}$$

$$|\vec{r} - \vec{r}'|^2 = r^2 - 2rr' \cos \alpha + r'^2$$

$$= r^2 \left(1 - 2 \frac{r'}{r} \cos \alpha + \left(\frac{r'}{r} \right)^2 \right)$$

$$\xrightarrow{r \rightarrow \infty} r^2 \left(1 - \frac{2r'}{r} \cos \alpha \right) + O\left(\left(\frac{r'}{r}\right)^2\right)$$

þess vegna

$$|\vec{r} - \vec{r}'| \xrightarrow{r \rightarrow \infty} r \sqrt{1 - \frac{2r'}{r} \cos \alpha}$$

$$\xrightarrow{r \rightarrow \infty} r - r' \cos \alpha$$

(3)

og
$$\frac{1}{|\vec{r} - \vec{r}'|} \xrightarrow{r \rightarrow \infty} \frac{1}{r \sqrt{1 - \frac{2r'}{r} \cos \alpha}}$$

$$\xrightarrow{r \rightarrow \infty} \frac{1}{r} + \frac{r' \cos \alpha}{r^2}$$

leitum lausna á forminni $\frac{e^{i\vec{k}\vec{r}}}{r}$ því
nagir lögsk nálgun í nefnara en meira
part í veldisvæði.

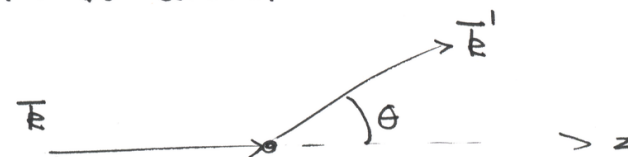
$$\frac{e^{i\vec{k}|\vec{r}-\vec{r}'|}}{|\vec{r}-\vec{r}'|} \xrightarrow{r \rightarrow \infty} \frac{e^{i\vec{k}(\vec{r}-\vec{r}'\cos\alpha)}}{r}$$

þar sem $V(r)$ er skammtasetið
er högt að skipta um röt á hendi
og markgildi.

$$\psi_{\text{Born}}^+(\vec{r}) \xrightarrow{r \rightarrow \infty} e^{i\vec{k}\cdot\vec{r}} - \frac{2m}{\hbar^2} \frac{1}{4\pi} \frac{e^{i\vec{k}\vec{r}}}{r} \int d\vec{r}' e^{i\vec{k}\cdot\vec{r}' - i\vec{k}'\cdot\vec{r}'} V(r')$$

(4)

fjórdrandi árekskur

$\rightarrow |\vec{k}| = |\vec{k}'|$ ef markid er fast.

$$i\vec{k}\cdot\vec{r}' - i\vec{k}'\cos\alpha = i\vec{k}\cdot\vec{r}' - i\vec{k}'\cos\alpha$$

Ef nú umbyrðis lega $\vec{k}'$ og $\vec{r}$ er
þannig valin að $\vec{k}' \parallel \vec{r}$ þá fast

$$\begin{aligned} \vec{k} \cdot \vec{r}' &= k \hat{r} \cdot \vec{r}' = kr' \cos \alpha \\ &= k' r' \cos \alpha \end{aligned}$$

og

$$i\vec{k}\cdot\vec{r}' - i\vec{k}'\cos\alpha = i(\vec{k} - \vec{k}') \cdot \vec{r}'$$

skilgreinum skriðþunga breytingu í áreksri

$$\vec{q} = \vec{k} - \vec{k}'$$

(5)

því fast

$$\psi_{\text{Born}}^+(\vec{r}) \xrightarrow{r \rightarrow \infty} e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} - \frac{1}{4\pi} \frac{e^{ikr}}{r} \int d\vec{r}' e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}'} U(\vec{r}')$$

þar sem $U = \frac{2m}{\hbar^2} V$, með fourier ummyndun

$$U(\vec{q}) = \int d\vec{r}' e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}'} U(\vec{r}')$$

fast

$$\psi_{\text{Born}}^+(\vec{r}) \xrightarrow{r \rightarrow \infty} e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} - \frac{1}{4\pi} U(\vec{q}) \frac{e^{ikr}}{r}$$

og því samkvæmt skilgreiningu

$$f(k, \theta) = -\frac{1}{4\pi} U(\vec{k} - \vec{k}')$$

$$\rightarrow \frac{d\sigma}{d\Omega} = \frac{1}{16\pi^2} |U(\vec{k} - \vec{k}')|^2$$

(6)

Athugasemd

Heildar dreifipversnið

$$\nabla_t = \int \frac{d\sigma}{d\Omega} d\Omega \neq 1$$

því

$$dN = |\vec{J}_{\text{inc}}| \frac{d\sigma}{d\Omega} d\Omega = \vec{J}_{\text{scat}} \cdot d\vec{S}$$

∇_t : er heildar líkur á því að ögn „drei fast“ deilt með heildar líkinda flóði ogna á einingarflöt fyrir framan mark

||

líkindi fyrir því að ögn sé tekin úr ím geislunum

Yukawa-matti

$$V(r) = -V_0 \frac{e^{-\alpha r}}{r} \quad \text{Born nälgin}$$

$$\rightarrow u(\vec{q}) = -\frac{2mV_0}{\hbar^2} \int d\vec{r} e^{i\vec{q} \cdot \vec{r} - \alpha r} \frac{1}{r}$$

$$= -\frac{2mV_0}{\hbar^2} \int r dr d\varphi \int_{-1}^1 d\cos\theta' e^{iqr\cos\theta' - \alpha r}$$

$$= -\frac{2mV_0}{\hbar^2} \frac{2\pi}{iq} \int_0^\infty dr \left\{ e^{-r(\alpha - iq)} - e^{-r(\alpha + iq)} \right\}$$

$$= -\frac{2mV_0}{\hbar^2} \frac{4\pi}{q^2 + \alpha^2}$$

$$\rightarrow f(k, \theta) = \frac{2mV_0}{\hbar^2} \frac{1}{(\vec{k} - \vec{k}')^2 + \alpha^2}$$

$$\vec{q} = \vec{k} - \vec{k}'$$

$$|\vec{k}| = |\vec{k}'| = k$$

$$|\vec{q}|^2 = k^2 + k^2 - 2k^2 \cos\theta$$

$$= 2k^2(1 - \cos\theta) = 4k^2 \sin^2 \frac{\theta}{2}$$

$$\frac{d\sigma}{d\Omega} = |f(k, \theta)|^2$$

$$= \frac{4m^2 V_0^2}{\hbar^4} \frac{1}{\{4k^2 \sin^2 \frac{\theta}{2} + \alpha^2\}^2}$$

ohad $g \rightarrow$

$$\frac{d\sigma}{d\cos\theta} = 2\pi \frac{4m^2 V_0^2}{\hbar^4} \frac{1}{\{4k^2 \sin^2 \frac{\theta}{2} + \alpha^2\}^2}$$

$$\text{ef } V_0 = Ze^2$$

$$\lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{d\tau}{d\cos\theta} = 2\pi \frac{4m^2 Z^2 e^4}{16\hbar^4 k^4 \sin^4 \frac{\theta}{2}}$$

$$= \frac{Z^2 e^4}{16E^2 \sin^4 \frac{\theta}{2}}$$

Rutherford þversnidid

Er rétt og kemur hvern og saman
við niðurstöfur sigldaræðisfræði
en aðferðin er ekki beyfð
fyrir $\alpha = 0$

athugun

fyrir skammtseilín mætti gildir

$$R(r) \underset{r \rightarrow \infty}{\sim} \frac{e^{\pm ikr}}{r}$$

p.e. frjálstar kúlubylgjur

fyrir Coulomb mætti gildir hins
vegur (~~Séð~~ frá Schrödingarjöfnu)

$$R(r) \underset{r \rightarrow \infty}{\sim} \frac{e^{\pm i(kr - \gamma \ln r)}}{r}, \quad E > 0$$

sem sé ekki frjálstar kúlubylgjur

leysa þarf $\left(-\frac{\hbar^2}{2m} \nabla^2 - \frac{e^2}{r}\right) \psi(r) = E \psi(r)$

fyrir $E > 0$ $r = -\frac{me^2}{\hbar^2 k}$

nota fleygboga hnit (α, β, z)

$$x = \frac{c}{2}(\alpha^2 - \beta^2) \quad -\infty < \alpha < \infty$$

$$y = c\alpha\beta \quad 0 \leq \beta < \infty$$

$$z = z \quad -\infty < z < \infty$$

$$\rightarrow \psi(\vec{r}) = \Gamma(1+i\gamma) e^{-\pi\gamma/2} e^{ikz} {}_1F_1(-i\gamma; 1; ik(r-z))$$

$$(r-z) \rightarrow \infty$$

$$\psi(r) := \psi_i(r) + \psi_{sc}(r)$$

$$\psi_i(r) \rightarrow e^{ikz + i\gamma \ln k(r-z)} \left(1 - \frac{r^2}{ik(r-z)}\right)$$

$$\psi_{sc}(r) \rightarrow \frac{e^{ikr - i\gamma \ln k(r-z)}}{ik(r-z)} \frac{\Gamma(1+i\gamma)}{\Gamma(-i\gamma)}$$

$$\rightarrow \psi_{sc}(r) \rightarrow \frac{e^{i(kr - \gamma \ln 2kr)}}{r} f_c(\theta)$$

mit

$$f_c(\theta) = \frac{e^{-i\gamma \ln \sin^2 \theta/2}}{2ik \sin^2 \theta/2} \frac{\Gamma(1+i\gamma)}{\Gamma(-i\gamma)}$$

$$= -\frac{\gamma}{2k} e^{2iS_0} \left(\sin^2 \frac{\theta}{2}\right)^{-i\gamma-1}$$

mit

$$e^{2iS_0} = \frac{\Gamma(1+i\gamma)}{\Gamma(1-i\gamma)}$$

$$\rightarrow \frac{d\sigma}{d\Omega} = |f_c(\theta)|^2 = \frac{e^4}{16E^2} \frac{1}{\sin^4 \frac{\theta}{2}}$$

$$u(r) = \frac{2m}{\hbar^2} V(r)$$

$$V(r) = V_0 \theta(a-r) \text{ "mjök kúla"}$$

$$\rightarrow u(r) = \frac{2m}{\hbar^2} V_0 \theta(a-r) = u_0 \theta(a-r)$$

$$\tilde{u}(\vec{q}) = \int d\vec{r} e^{i\vec{q} \cdot \vec{r}} u(r)$$

$$\text{veljum } \vec{q} = \hat{z} q$$

$$\begin{aligned} \rightarrow \tilde{u}(\vec{q}) &= \int d\vec{r} e^{iqr \cos \theta} u(r) \\ &= \int_0^a r^2 dr \int_0^{2\pi} d\varphi \int_{-1}^1 d(\cos \theta) e^{iqr \cos \theta} u_0 \end{aligned}$$

$$= 2\pi u_0 \int_0^a r^2 dr \frac{1}{iqr} \{ e^{iqr} - e^{-iqr} \}$$

$$= 2\pi u_0 \frac{2}{q} \int_0^a r^2 dr \sin(qr)$$

nota

$$\int x^2 dx \sin ax = - \sum_{k=0}^2 k! \left(\frac{1}{k} \right) \frac{x^{4-k}}{a^{k+1}} \cos(ax + \frac{k\pi}{2})$$

$$= - \frac{x^2}{a} \cos(ax) - 2 \frac{x}{a^2} \cos(ax + \frac{\pi}{2})$$

$$- 2 \frac{1}{a^3} \cos(ax + \pi)$$

$$= - \frac{x^2}{a} \cos(ax) - \frac{2x}{a^2} \sin(ax)$$

$$+ \frac{2}{a^3} \cos(ax)$$

$$\begin{aligned} \rightarrow \tilde{u}(q) &= 2\pi u_0 \frac{2}{q} \left\{ -\frac{r^2}{q} \cos(qr) - \frac{2r}{q^2} \sin(qr) \right. \\ &\quad \left. + \frac{2}{q^3} \cos(qr) \right\} \Big|_0^a \end{aligned}$$

$$\rightarrow \tilde{U}(q) = 2\pi u_0 \frac{2}{q} \left\{ -\frac{a^2}{q} \cos(aq) - \frac{2a}{q^2} \sin(aq) + \frac{2}{q^3} \cos(aq) - \frac{2}{q^3} \right\}$$

$$= 2\pi u_0 \frac{2}{q} \left\{ \left(\frac{2}{q^2} - a^2 \right) \cos(aq) - \frac{2a}{q} \sin(aq) - \frac{2}{q^2} \right\}$$

$$\tilde{U}(q) = \frac{4\pi u_0}{q} \left\{ \left(\frac{2}{q^2} - a^2 \right) \cos(aq) - \frac{2a}{q} \left(\sin(aq) + \frac{1}{qa} \right) \right\}$$

þetta samant við yfirlit

$$\tilde{U}(q) = -4\pi u_0 \frac{1}{q^2 + a^2}$$

ef

$$V(r) = -V_0 \frac{e^{-kr}}{r}$$

Born nálgunin er sérlega góð þegar $E \gg V_0$ hér. EKKI er hægt að nota hana til þess að kanna markgildið þegar $V_0 \rightarrow \infty$ þá fæst

$$\nabla^2 \rightarrow 2\pi a^2$$

(fyrir hárða kúlu)

Þessar niðurstöður verður að finna með klutbylgju greiningu á Schrödinger jöfnum

skíra 2

Hlutbylgju greining

(7)

frjálsa Schrödinger jafnan í kúluhlutum

$$(\nabla^2 + k^2) \psi(\vec{r}) = 0$$

hefur lausnir

$$\psi(\vec{r}) = R_\ell(r) Y_{\ell m}$$

þar sem $R_\ell(r)$ er einhver samantekt
kúlu Bessel falla $j_\ell(kr)$ og $n_\ell(kr)$
með:

$$j_\ell(x) = \sqrt{\frac{\pi}{2x}} J_{\ell+1/2}(x)$$

$$n_\ell(x) = \sqrt{\frac{\pi}{2x}} N_{\ell+1/2}(x)$$

$$j_n(x) = (-x)^n \frac{d^n}{(x dx)^n} \left(\frac{\sin x}{x} \right)$$

$$j_0(x) = \frac{\sin x}{x}$$

$$j_1(x) = \left(\frac{\sin x}{x^2} - \frac{\cos x}{x} \right)$$

(8)

$$n_0(x) = -\frac{1}{x} \cos x$$

$$n_1(x) = -\frac{1}{x} \left(\frac{\cos x}{x} + \sin x \right)$$

⋮

Eins má mynda Hantel föll

$$h_\ell^{(1)}(x) = j_\ell(x) + i n_\ell(x)$$

$$h_\ell^{(2)}(x) = j_\ell(x) - i n_\ell(x)$$

Asfelkur eru:

$$j_\ell(x) \xrightarrow{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \sin\left(x - \frac{\ell\pi}{2}\right)$$

$$n_\ell(x) \xrightarrow{x \rightarrow \infty} -\frac{1}{x} \cos\left(x - \frac{\ell\pi}{2}\right)$$

$$h_\ell^{(1)}(x) \xrightarrow{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} e^{i\left(x - \frac{\ell+1}{2}\pi\right)}$$

$$h_\ell^{(2)}(x) \xrightarrow{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x} e^{-i\left(x - \frac{\ell+1}{2}\pi\right)}$$

9

$$j_l(x) \xrightarrow{x \rightarrow 0} \frac{x^l}{(2l+1)!!}$$

$$n_l(x) \xrightarrow{x \rightarrow 0} -\frac{(2l-1)!!}{x^{l+1}}$$

$$h_l^{(1)}(x) \xrightarrow{x \rightarrow 0} -i \frac{(2l-1)!!}{x^{l+1}}$$

$$h_l^{(2)}(x) \xrightarrow{x \rightarrow 0} i \frac{(2l-1)!!}{x^{l+1}}$$

Ef $\vec{k} = k\hat{z}$ þá fæst

$$e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} = \sum_{l=0}^{\infty} i^l (2l+1) P_l(\cos\theta) j_l(kr)$$

$$e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}} = e^{ikr \cos\theta}$$

$$P_l(\cos\theta) = \sqrt{\frac{4\pi}{2l+1}} Y_{l0}(\theta, \varphi)$$

10

Dreifing ogna vegna mottis $U(r)$

Schrödinger jafnan er

$$(\nabla^2 + k^2 - U(r))\psi(\vec{r}) = 0$$

mottit er kúlsamhverft $\rightarrow$

skammtatölurnar (m, l) haldast óbreyttar við örekskur. Þú nógir að kunna dreifingu hvers þáttar sér.

upphafs bylgjan $e^{i\vec{k} \cdot \vec{r}}$ hefur engann $m \neq 0$ þátt (engann hveitipunga um $\vec{k} \parallel \hat{z}$)
þú er högt að leita lausna á forminu

$$\psi(\vec{r}) = \sum_{l=0}^{\infty} i^l (2l+1) R_l(r) P_l(\cos\theta)$$

Valið til einföldunar síðar